

A NEW LIFE AND NEW TOOLS

Burmese Karen Script

SCENE 101

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ဟံးန့ၢ်ဟုးသးဖျါၣ်အထိတကလုၣ်, ဒီးပလိၣ်ဘၣ်ဘီၣ်, ညၣ်အုၣ်, ဒီးဆိညၣ်လၢတၢ်ကတီၢ်အဂီၢ်.
ပလိၣ်ဘၣ်သးနးခါ,တၢ်မ့ၢ်,ယတဘၣ်သးလၢတၢ်တကလုၣ်အံၤဘၣ်. ပကလဲၤလၢ ခဲၤဘီၣ်ဒံၤယါအကျး(ဆါတၢ်လီၤ).

SCENE 103

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

ဒိၣ်, နအိၣ်ဟံၣ်ဧါ... ဟဲၤမၤစၢၤပုၤဧါ.
ယလိၣ်ဘၣ်ကိးယကသံၣ်သရၣ်, ယဖိဆံးအိၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, ယသ့ၣ်ဟဲးဒီး ဒီး အတကံၣ်ဒိၣ်မး.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ယတဲၤနၤလၢနကဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ယံၣ်ယံၣ် ဒီးဟၢမံၣ်နၤလီၤလၢတုၤလၢအဘျါက့ၤ(အဘျါ)

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

ယမၤ, ယဂုၢ်ကျဲးစးမၤ ဘၣ်ဆၣ်ယကလဲၤဆူတၢ်ဆါဟံၣ်ဖိ(တၢ်ဆါဟံၣ်ဖိ) တၢ်လဲၤကမၣ်သးဒီးယၤတမံၤမံၤလဲၤန့ၢ်ကြးလဲၤဒီးယၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.
ထီၣ်ဘီၣ်န့ၢ်နကအုကစ့ၤလၢ နခံၣ်တကုၣ်န့ၢ်ဆါ. န့ၢ်ကြးမၤကွၢ်နသးဘၣ်ယးတၢ်မၤကွၢ်ဒါလီၤခိၣ်ထိးခဲစၢၣ်.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

တမၤဘၣ်,ယတလဲၤနီတခိၣ်ဘၣ်.ယလီၤမဲၢ်ဆုးဒိၣ်မး. ဒီးနပတအိၣ်မူလၢဘၣ်. ယကဘၣ်တဲၤဖျါထီၣ်ယတၢ်တတူၢ်ဘၣ်ဆူကသံၣ်သရၣ်အအိၣ်န့ၢ်ယ
တဲတဘၣ်ဘၣ်.ယသ့စီအီၤဒီးအံၤသံထံ, ယအိၣ်မုၢ်လီၤ.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

မိ, ယအဲၣ်ဒီးလၢနကလဲၤဒီးယၤ. ယလိၣ်ဘၣ်နတၢ်မၤစၢၤလၢကကွၢ်ဖိသံၣ်ဆံးလီၤ.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ဟးအၢ, ယကအိၣ်လၢဟံၣ်ဒီးဖိသံၣ်ဖဲအံၤလီၤ. နကသံၣ်သရၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ဟီၣ်ခွါသးစၢ်. ယဆိကမိၣ်ထံၣ်မ့ၢ်တဘၣ်လၢအကဘၣ်ဖိၣ်ယတၢ်ဖိလၢ ဒီးယက
ဘၣ်တဲတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤလၢကျဲးလဲၣ်န့ၢ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

နယုထၢကသံၣ်သရၣ်မုၢ်ဒီးပုၤကတီၢ်ကျိၣ်ထံတၢ်လၢအပိၣ်မုၢ်သ့လီၤ. ယကမၤစၢၤန့ၢ်.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ဘၣ်မနုၤယီလဲၣ်. နပတဘျါန့ၢ်နံၣ်လံ. ယသ့ၣ်ဝါတဟဲဘၣ်, သ့ၣ်တယွၤဘၣ်. ယအိၣ်တၢ်အိၣ်ဘဲ, ယအိၣ်ကဆ့ကဆ့. နၤခိနသးစၢ်ဒီးနဖိအိၣ်တ
ယံးဒံဘၣ်. နမ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်. တမ့ၢ်ယၤဘၣ်.

Translation

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

နာဇာကိးနလိာ်မၤကွၢ်နသးလီၤ. ယအဲၣ်ဒီးလၢနအိၣ်ဒံးဖဲအဲၣ်သ့ၣ်ခဲၣ်ဂၢ်ဒိၣ်ထီၣ်, အယိၣ်တၢ်ချူးလၢတၢ်ဂ့ၢ်ကိၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးနးထီၣ်ဒံးဘၣ်န့ၢ်နဘၣ်ကူဆါ
နသးဆိဆိ

SCENE 104

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

ယအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်ဒီးကသံၣ်သရၣ်ခဲၣ်ကၢၢ်တနွံ(မုၢ်ခဲနံၤ)နီၤ. (ခူၣ်စံး), နၢ်ဟူၤ

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ယကလဲၤဘၣ်ဆၣ် ယကကွၢ်ဖိၣ်သ့ၣ်လီၤ.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

နဆိကမိၣ်အီၤလၢအစ့ၢ်အကူၤလဲၤ.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

မ့ၢ်, ယကကွၢ်ဖိၣ်သ့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဖဲအံၤကသံၣ်သရၣ်အိၣ်အါမး,နတဆိးက့ၤသန့က့ၤ.အဲၣ်သ့ၣ်ကွၢ်နၤန့ၢ်ကဘၣ်မ့ၢ်လၢမၤအိၣ်စ့အဂီၢ်လီၤ.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

မ့ၢ်, အဲၣ်သ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဒိၣ်. လိာ်စိ, သိလုာ်, က့ၢ်, ကသံၣ်သရၣ်တဖၣ်. ညိဒိၣ်မးလၢနကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤထီၣ်သ
တြၢ်ဒီးထံလီၤကီၢ်ပူၤဒီးယိၤကီၢ်ပူၤ, ပၣ်ယုာ်ဒီး ဖဲၣ်ထဲၣ်စံး တၢ်မၤကွၢ်ဒၤလီၤခိၣ်ထိးခဲၣ်စၢၣ်. အစ့ၢ်ကတၢ် နလိာ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်ခဲၣ်ကွၢ်ဒီးဖဲၣ်ထဲၣ်စံး.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

တၢ်လၢဖဲၣ်ထဲၣ်စံးန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

မုၢ်မုၢ် နးအိၣ်ဖိၣ်သ့ၣ်တၢ်, တဘၣ်ကွၢ်အီၤတဂ့ၤ.

ဖဲၣ်ထဲၣ်စံးန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မၤကွၢ်ဒၤလီၤခိၣ်ထိးခဲၣ်စၢၣ်. ပိာ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ပနီၢ်လၢအမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ယုၤ, ဆါ, မ့တမ့ၢ် ယဲၤလီၤယိၤလီၤဘၣ်န့ၢ်, အ
တြၢ်မၤကွၢ်အသးဒ်ညိၣ်န့ၢ်အသိး.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ပိာ်မုၢ်ကိးဂးဒဲး, ယဆိကမိၣ်ထဲလၢပိာ်မုၢ်ဖျိသးဝံၤအိၣ်ယုာ်ဒီးပိာ်ခွါမ့ၢ် လိာ်ဘၣ်မၤကွၢ်ဝဲလီၤ.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

ယကသံၣ်သရၣ်ထဲၣ်လၢပိာ်မုၢ်သးနံၣ် ၂၁နံၣ် တုၤ ၆၅နံၣ် အဘၢၣ်စၢၤတဖၣ်လိာ်ဘၣ်မၤကွၢ်လီၤ.

Translation

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ယအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူၣ်ကစီၣ်, ယခိၣ်ဆါ,ယဟၢၤဖိလၢ်အိၣ်ဒီးကလံၤဘၣ်ဆၣ် ယကဆိကမိၣ်လၢယကန့ၢ်ဘၣ်ခဲစၢ်ဘၣ်.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

မိ, တၢ်အိၣ်သးဖဲအံၤန့ၢ်လီၤဆီ, ပိာ်မ့ၢ်လၢပထံပကီၢ်ပူၤန့ၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်ဒၤလီၢ်ခိၣ်ထိးခဲစၢ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢ တၢ်ပိာ်တၢ်လိတအိၣ်ဘၣ်လၢပဂီၢ်ဘၣ်.

န့ၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဒီးခါ, ပအိၣ်ဒီးကသံၣ်ကသီဖိလၢၤစ့ၤကိးဖိလၢပသ့ၣ်အိၣ်ဒီးမၤန့ၢ်အီၤညီန့ၢ်.

န့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ကူးဒီးန့ၢ်ဘၣ် ကသံၣ်ပၤရၤ, တၢ်ညၣ်ဂီၢ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကသံၣ်ကွံန့ၢ်, န့ၢ်မ့ၢ်ကကူးဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကသံၣ်အမိၣ်စလ့. ဘၣ်ဆၣ်ခဲစၢ်န့ၢ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကလဲၤဘၣ်လၢကံၢ်ခဲလၢတဖဲက့ၤဘၣ်လၢဘၣ်,န့ၢ်ဟူဘၣ်မုၢ်မိၣ်အလဲၤပူၤကွံၣ်လၢခဲစၢ်န့ၢ် မၤသးအုးယၤဒိၣ်မး

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အဝဲမ့ၢ်ဒီးကွၢ်အသးဒၤလီၢ်ခိၣ်ထိးခဲစၢ်ဆိဆိန့ၢ်, တၢ်ကထံၣ်န့ၢ်အိၣ်ဒီးကထုးထီၣ်ကွံတၢ်ဆါအံၤတချူၤလၢတၢ်ဆါခဲစၢ်မၤသံအီၤဒီးဘၣ် လီၤ.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ယမ့ၢ်ဘၣ်သံၣ်, ယတအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဘၣ်.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

တၢ်ဂ့ၢ်အဝဲန့ၢ်လီၤ, မိၤ, န့ၢ်မ့ၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်ခဲစၢ်ဆိဆိန့ၢ်, န့ၢ်ဒိသဒၤလီၤနသးလၢတၢ်ဆါနးနးတဖၣ်အံၤသ့ၣ်လီၤ.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

အယိၣ်န့ၢ်အဲၣ်ဒီးလၢယကလဲၤမၤကွၢ်ယသးခါ, ယမ့ၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချူၣ်လဲၣ်န့ၢ်.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

မ့ၢ်, ယဆိကမိၣ်လၢနကြၢ်မၤကွၢ်နသး

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ဂ့ၢ်လံ, ယကဆိကမိၣ်တထံၣ်, ယသးဘၣ်တံးတးလၢကတဲတၢ်ဒီးကသံၣ်သရၣ် မ့ၢ်လၢယတဲကိၤလၢဝါကျိၣ်တသ့ဘၣ်

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မၤကွၢ်ပိာ်မ့ၢ်ကိးဂၤဒီး, တမ့ၢ်ထဲန့ၢ်ဘၣ်, အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးပုၤကတိၤကျိၣ်ထံတၢ်လၢကညီကျိၣ်လၢလီၤတဲမိပူၤလီၤ.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ယတအဲၣ်ဒီးတဲတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤဒီးပိာ်ခွါဘၣ်

Translation

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

အဝဲသုဉ်အိဉ်ဒီးပုပိဉ်မုဉ်ကတိကုဉ်ထံတံလါလီတဲစိပူ. အဝဲသုဉ်အိဉ်စုဉ်ကိးဒီးကသံဉ်သရဉ်မုဉ်, နမုဉ်လိဉ်ဘဉ်အိဉ်နါ.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ဂုလံ, ယကမာ

ဘဉ်ဆဉ်ယမုဉ်မဲဉ်ဆုးနု, ယကတဲလါယခိဉ်သဉ်ပံဆါ,ဒီးယကဟးထီဉ်လါတံဆါဟံဉ်ဖိပူလီ. မတၢတဂၢကကွဉ်ဖိသဉ်လဲဉ်, တမုဉ်အိဉ်ဘဉ်. အဝဲကကွဉ်ဖိသဉ်ဘဉ်ဖုး

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

ဟဉ်ဟဉ်, ပကွဉ်ကျဲဘဉ်လီ.

SCENE 200

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

ဟဲလီ, ယဟဲဟဲဖျါထီဉ်ယသးလါတံသုဉ်ဆၢဖးကတိဒီးယကသံဉ်သရဉ်

RECEPTIONIST

ဟဲလီ, ဖိလါဧ, မုဉ်လီ, နအိဉ်ဒီးတံသုဉ်ဆၢဖးကတိဒီးကသံဉ်သရဉ် ဒီးကထာဉ်ခူ လါ ဂနဉ်ရဉ်. ယကဟဲဖျါထီဉ်နုနုလါနဟဲတုအဂုဉ်နုလီ.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

ယမိအိဉ်ဒီးမၢကွဉ်အသးလါ တံမၢကွဉ်ဒါလီခဲစၢဉ်, အဝဲမဲဉ်ဆုးသု, ပမၢနုဉ်အိဉ်တံသုဉ်ဆၢဖးကတိဒီးကသံဉ်သရဉ်ကသုဧါ.

RECEPTIONIST

နုလီ, ဒီကထာဉ် ထီဉ်စၢဉ် အချုးလါနံလါကဟဲ **Thursday**, အိဉ်ဒီးတစီဖိ ဝဲယမၢဝံတံဖဲအံ.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

အဝဲနုအပိဉ်ခွါဧါ, ယမိအိဉ်ဆုးဒီးမၢလါအကဘဉ်ထံဉ်ကသံဉ်သရဉ်အပိဉ်ခွါ, ပမၢနုအိဉ်လါကသံဉ်သရဉ်အပိဉ်မုဉ်ကသုဧါ.

RECEPTIONIST

သုလီ, ကသံဉ်သရဉ်လါအမုဉ် ဒီကထာဉ် ခူ နု, အပုအါပုလဲလါတနံအတိပူလံ. ကဘဉ်အိဉ်ဒီးခံနံ, အိဉ်ဒီးကသုဧါ, မုတမုဉ် လိဉ်ထံဉ်ဘဉ်ကသံဉ်သရဉ်လါအဆိအချုဧါ

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

အလီဆါ, ဒီးမၢနုအိဉ်လါပိဉ်မုဉ်ပုကတိကုဉ်ထံတံကသုဧါ.

Translation

RECEPTIONIST

အလီမော်ဆီ၊ တနင်္ဂနွေ၊ ဧကတိုင်ခွဲကွဲအိသုလီ၊ မှီမာသုဉ်ဆာဖးကတီဒီးကသံဉ်သရဉ်တနင်္ဂနွေ၊ တါကဘဉ်သူပုကညီကတီကျိယံတါလါလီ
တဲမိ၊ ဘဉ်ဆဉ် နမုာ်တဲဆိဟ်ပုနုာ်၊ ပယုနုာ်နုာ်လါပိာ်မုာ်ကတီကျိယံတါလါအဲလါအနီကနီတမုာ်တါကီဘဉ်၊ ဘဉ်ဆဉ်ဒ်ယဲတဲတုာ်အသိး၊
အဲမုာ်ထံဉ်ကသံဉ်သရဉ်မုာ်တနင်္ဂနွေ၊ ပကဘဉ်အိဉ်ခိးကွဲတါလါပကနုာ်ဘဉ်လီ၊

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

အဲတဲတါမနုာ်လဲဉ်

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

မိ၊ ပမုာ်အိဉ်ခိးခံနွံဒု၊ နကနုာ်ဘဉ် ကသံဉ်သရဉ်မုာ်ဒီးဘဉ်သုဉ်သုဉ်ပုာ်ပိာ်မုာ်ကတီကျိယံတါလါအနီကစါ၊ အဲမုာ်မနုာ်နုာ်တဟါညါအံနုာ်၊
နကထံဉ်ဘဉ်ကသံဉ်သရဉ်မုာ်ဘဉ်ဆဉ် ပိာ်ကတီကျိယံတါလါလီတဲဆိပုာ်၊

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ပဟဲတုာ်ဘဉ်လဲ၊ မါဝံတမိ၊

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

ယမိကအိဉ်ခိး ထံဉ်ဒိကထာဉ်တနင်္ဂနွေ၊ တါဘျူး

RECEPTIONIST

ဂုာ်လဲ အဲကထံဉ်ဘဉ်ဒိကထာဉ်ခွဲမုာ်ယုာ်လီအဲ

MUMU THAW- KAREN DAUGHTER

Mrs. Jones, Mrs. Turner, Mrs. Thaw, Mrs. Say.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

နမာ်တါမနုာ်လဲဉ်၊ နဘဉ်တါမနုာ်လဲဉ်၊

SCENE 201

SUNITA SAPKOTA- NEPALI MOTHER

ဟဲလါ၊ ယမံမုာ် စဉ်ခိတါ၊ ယဟဲတဲကျါလါယအိဉ်ဒီးတါသုဉ်ဆာဖးကတီဒီးယမိစုာ်ကီးဒီးအိဉ်ဒီးတါသုဉ်ဆာဖးကတီ၊

RECEPTIONIST

ဟဲလါ၊ မံဉ်စဉ်ခိတါ၊ မုာ်၊ ယထံဉ်နအိဉ်ဒီးတါသုဉ်ဆာဖးကတီဒီး ကသံဉ်သရဉ် လါ ၃း၃၀၊ ယကဟ်ဖျါထီဉ်နုာ်သုခံကဲတါဟဲတုာ်အဂုာ်၊

SUNITA SAPKOTA- NEPALI MOTHER

Translation

တၢ်ဘျူး. ဒီးပံင်ဂၤလၢၢ်ကမၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးနါခဲစၢ်အတၢ်မၤကွၢ်. ကအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါပတၢ်မၤကွၢ်ကလီၤလၢဆံးအါလဲၣ်.

RECEPTIONIST

ဂ့ၤလံ, ယထံၣ်လၢသုခံၣ်လၢၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချအတၢ်အုၣ်ကီၤလၢပဒိၣ် **Medicaid**
တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချတၢ်အုၣ်ကိးဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချတၢ်အုၣ်ကိးလၢအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်, လီၤန့ၢ်အပူၤလၢလၢပုၤလၢတၢ်ကမၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ခဲစၢ်အဂီၢ်.

SUNITA SAPKOTA- NEPALI MOTHER

အခိပညိၣ်န့ၢ်, ယတဘၣ်ဟ့ၣ်အပူၤနီတမံၤလၢအဘၣ်ပးဒီးတၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ခဲစၢ်အံၤန့ၢ်,မ့ၢ်ဧါ.

RECEPTIONIST

အါဒုၣ်တက့ၢ်,တဘၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်. ပကသ့ၣ်ညါလီၤတံၢ်ဖဲယအုၤလီၤတၢ်အပူၤလၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချတၢ်အုၣ်ကိးအခိပနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မၤကွၢ်
ဒၢလီၢ်ခဲစၢ်န့ၢ်လၢအပူၤတဒိၣ်ဘၣ်,အါတက့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်ခဲလၢၢ်လီၤ.

SUNITA SAPKOTA- NEPALI MOTHER

တၢ်ဘျူးလီၤ. ဂ့ၤလၢယသ့ၣ်ညါ.

RECEPTIONIST

you are welcome, သုက့ၤအုၣ်နီၤလၢတၢ်အိၣ်ခိးတၢ်အလီၢ်သ့လံ. ပကကိးသုဖဲတၢ်အါကတီၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ဝဲ

SUNITA SAPKOTA- NEPALI MOTHER

နအိၣ်ဒီးပုၤကတီၤကျိၣ်ထံတၢ်ဧါ.

RECEPTIONIST

မ့ၢ်, တနံၤအံၤ ပကအိၣ်ဒီးပုၤကတီၤကျိၣ်ထံတၢ်လၢလီၤတဲစိလၢနဂီၢ်. မ့ၢ်နအဲၣ်ဒီးကွၢ် **DVD**
တၢ်ဂီၤမူဘၣ်ပးဒီး တၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ခဲစၢ်ဧါ. ယကထၢန့ၢ်လီၤခွၢ်လၢနကကွၢ်အဂီၢ်ဖဲနအိၣ်ခိးတၢ်အခါ

RESHMA DAHAL- NEPALI GRANDMOTHER

တၢ်တခါအံၤ, မ့ၢ်တၢ်တခါပီၤလၢပကွၢ်ပထံၣ်လၢနလီၤတဲစိပူၤတမ့ၢ်ဧါ.

SCENE 300

DR CHIN

Translation

ဟဲလီ၊ မိန့်စုံ၊ ယမုဒီကထာ၌၊ တနံအံ၊ ယထံလၢ နဟဲဖဲအံလၢတၢ်ဆိသနံးလၢနဟၢဖၢလၢလၢတက့ၢ်၊ ဖျါလၢတၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးခဲ
စၢၣ်န့ၢ်အခါတလၢလံး၊ နအဲၣ်ဒီးမၤကွၢ်တနံအံၤခါ။

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ဖဲၣ်ဖဲထံၣ်စံ တၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးခဲစၢၣ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်။

တၢ်ဂီၤအံၤ

ဘၣ်ယးဒီးဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးဒီး ဒၢလီၢ်လၢဖိသၣ်ကဲထီၣ်ခိၣ်ထီၣ်အလီၢ်၊ ဖိသၣ်ဟးထီၣ်လၢဒၢလီၢ်အပူၤလဲၤခိဖျါဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးဖဲလၢအလၢဘၣ်လၢအိၣ်
ဖျါထီၣ်အဆၢကတီၢ်၊ တၢ်ဟံးန့ၢ် စဲလဲ လၢအမ့ၢ်တၢ်ညါအယဲးအဒိဖိတဖၣ်လၢဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးလၢတၢ်ကမၤကွၢ်ခဲစၢၣ်အဂီၢ်၊ ဒီးတၢ်ကဟံးဖျါထီၣ်အသး
လၢစဲလဲဖိတဖၣ်န့ၢ်မ့ၢ်အဆိၣ်ညိၣ်န့ၢ်အသိးခါ မ့တမ့ အလီၤဆီခါ။
ဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးခဲစၢၣ်န့ၢ်မ့ၢ်အိၣ်မိၣ်။

DR CHIN

ခဲစၢၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်လၢဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးနီၤတနီၤန့ၢ်၊ အါဘျီန့ၢ် ပထူးထီၣ်ကူးတဲာ်ကွၢ်အိၣ်သ့၊ ခဲစၢၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးနီၤခဲလၢလံးန့ၢ်၊ တဘျီတခါ တၢ်က
ဘၣ်ထူးထီၣ်ကွၢ်ဒီးဒၢလီၢ်လီၤ၊ ခဲစၢၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးနီၤန့ၢ်၊ တညီန့ၢ်ကဲထီၣ်အသးဒ်လၢအပူၤကွၢ်အသိးလၢဘၣ်၊ အယိ၊ ကဘၣ်စံး
ဘျူးလၢ ပအိၣ်ဒီးတၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးနီၤဒီး ညိၣ်န့ၢ်ခဲစၢၣ်အံၤဘျီဝဲလၢလၢဆုဆုသ့လီၤ။

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ယတမၤဘူဘၣ်နီတဘျီဘၣ်၊ ယကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်။

DR CHIN

ဂ့ၤလံ အတွဲးတအိၣ်ဘၣ်၊ ပျဲယတဲာ်ဟံးန့ၢ်လၢတၢ်ကမၤအိၣ်လဲၣ်။

အဆိၣ်န့ၢ်မ့ၢ်နီၤလၢ တၢ်မၤကွၢ်စီၤနီၤခိၣ်ဒီးနကဘၣ်ကံးန့ၢ်ခိၣ်လ့ၣ်ခိၣ်၊ ယကဟံးလီၤန့ၢ်ခိၣ်လ့ၣ်လၢတၢ်ခိၣ်ယီၢ်တဖၣ်အံၤ၊ ယကဟံးန့ၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီ
တခါအံၤ ထၢန့ၢ်လီၤလၢပိးမ့ၢ်ကွၢ်ဂီၤအကျိၤပူၤ ဒ်သိးယကထံၣ်ဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးနီၤ၊ ပအိၣ်ဒီးစဲၣ်ခယူၤလၢအမ့ၢ်ထီၣ်ဒုၣ်နီၤတဘျူးက
လၢညါ ယကစးထီၣ်သ့အိၣ်လၢအဆံးကတၢ်တဘိၣ်အလီၢ်အိၣ်ဝဲအသိး၊ ဝံၤယကထၢန့ၢ်နီၣ်ခွံကပုၤအံၤဆူဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးနီၤဒီးထၢၣ်ဖျါကွဲးဖျါ ဝဲလဲဖိ
တနီၤဝံၤဖၢန့ၢ်လီၤနီၤခွံအံၤလၢပလီၤလၢပပုၤဒီးထံ၊ ဒီးဆူအိၣ်ဆူတၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးနီၤဒီးထၢၣ်ဖျါကွဲးဖျါ ဝဲလဲဖိတဖၣ်န့ၢ် ဘ
ၣ်လီၢ်ဘၣ်စးခါ မ့တမ့ၢ် တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးခါဘၣ်လီၤ။

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

တၢ်မနုၤလၢအဒုးကဲထီၣ်လၢအဘၣ်ယးဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးနီၤခဲစၢၣ်လဲၣ်။

DR CHIN

HPV လၢတမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ကုဘၣ်ကံးတၢ်ယၣ်တကလုၢ်န့ၢ် ဒုးကဲထီၣ်ခဲစၢၣ်၊ တၢ်ကစီၣ်အမ့ၢ်တခါန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ ပိးမ့ၢ်လိၣ်ဘိထီၣ်ဒီးပိးမ့ၢ်သးစၢ်တဖၣ်ဆဲးက
သံၣ်ဒိသဒၢ HPV သ့လံး၊ ဒီးတအိၣ်ဘၣ်ဒီးတဘၣ်ယီၢ်လၢကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါအံၤဘၣ်။

SCENE 301

Translation

DR MCALLISTER

တစ်လက်မအသေးဂု၊ ယသးခုလနတကူးတခါအံဟါမလံ၊ နမံမုင်ထိပ်၊ နတင်သုင်ကိ်သးဂီၤစုၤလီၤ၊ အိ၊ မယၤအိင်ဆူင်အိင်ချၢ၊

SUNITA SAPKOTA- NEPALI MOTHER

မု်၊ တစ်လက်မသးဂု၊

DR MCALLISTER

လၢအပူၤကွံင်တဘျီန့ၢ် ဒီကထၢင်ခူမၤကွၢ်န့ၢ်တၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိးနါခဲစၢၣ်ဒီးအဲအံၤယသ့ၣ်ညါလၢနအဲၣ်ဒီးမၤကွၢ်တၢ်မၤကွၢ်အဲၣ်န့ၢ်၊ တဘျီအံၤကဒီးမိၤ၊ နအဲၣ်ဒီးမၤကွၢ်ကဒီး ဒီးဒီကထၢင်မုၣ်ခါ၊

SUNITA SAPKOTA- NEPALI MOTHER

မု်၊ ယဆိကမိၣ်လၢပိၣ်မုၣ်န့ၢ်ဂုၢ်ဒိၣ်

DR MCALLISTER

န့ၢ်ဝဲလီၤ၊ ယန့ၢ်ပၢ်နၤလၢၣ်လၢၣ်ဆုဆုလီၤ၊ ယပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီကထၢင်ခူအပုၤဆါတဟဲဘၣ်အယိၣ်န့ၢ်တၢ်လီၤဟီၣ်အိၣ်ဝဲ၊ ဒီးစုၤမနံးအတီၢ်ပူၤန့ၢ်၊ အဲဝဲဟဲထံၣ်နၤသ့လီၤန့ၢ်၊ ကန့ၢ်ခါ၊

SUNITA SAPKOTA- NEPALI MOTHER

န့ၢ်၊ တၢ်ဘျူးဖးဒိၣ်

SCENE 302

DR CHIN

ဂုၤလံ၊ မံၣ်စ့ၣ်စံ ဒါဟါ၊ ဝံၤလံ၊ တၢ်မၤအသးဒီးနၤဒ်လဲၣ်၊

RESHMA DAHAL- NEPALI GRANDMOTHER

ဂုၤလီၤ၊ ဒီးအတဆါစ့ၢ်ကိးဘၣ်၊

DR CHIN

အိ၊ ဂုၤဒိၣ်မး၊
ပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မံးဆၢလၢတနွံအတီၢ်ပူၤ၊ နတၢ်သ့ၣ်န့ၢ်မုၢ်တၢ်ညၣ်ကိၣ်လိၣ်ခိၣ်ထိၣ်သးဆံးဆံးဖိလၢယထူးထိၣ်ကွံင်အီၤညိကဒၣ်၊ ယကဆုၤထီၣ်တၢ်ညၣ်လၢကထူးထီၣ်အီၤအံၤဆူတၢ်မၤကွၢ်ဒၢ၊ ဘၣ်ဆၣ်အတဖျါလီၤဂၢ်ဒီးခဲစၢၣ်ဘၣ်၊

RESHMA DAHAL- NEPALI GRANDMOTHER

ယသးခုဒိၣ်မးလၢတၢ်ညၣ်ကိၣ်လိၣ်လၢဒိၣ်ထိၣ်သးအံၤတမ့ၢ်ခဲစၢၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်တၢ်ထူးထီၣ်အီၤညိ၊ ယသ့ၣ်ကယုၤဒီးခါ၊ ဒီးန့ၢ်အသိး၊ ယအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါလၢကဘၣ်ဟဲက့ၤမၤကွၢ်တၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၢ်ခိၣ်ထိၣ်နါခဲစၢၣ်လၢအခါဖဲလဲၣ်၊ တၢ်ကိၣ်ဒိၣ်မးလၢယကဟဲတုၤဖဲအံၤ မုၢ်လၢအယံၣ်ဒီးကအိၣ်တၢ်လီၢ်ဒီးယတနီၤသိလုၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်၊

Translation

DR CHIN

ဘဉ်တဘဉ်နသ့ၣ်ကယွၤတဖဲးတဖဲးဒီး ဘဉ်ဆဉ်တအါကဉ်ဆဉ်ဘဉ်. ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢတၢ်စံးဆၢ, ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကဘဉ်မၤကွၢ်တၢ်မၤကွၢ်ဒၢ လီၤခိၣ်ထိးနါခဲစၢၣ်န့ၢ်သၢနီၣ်တဘျီသၢနီၣ်တဘျီ, ယကဒူးသ့ၣ်ညါန့ၢ်. နသ့ၣ်ညါလၢဖိၣ်မ့ၢ်အါခါ န့ၢ်ဘဉ်တၢ်လၢထီၣ်က့ၤလီၤတၢ်မၤစၢၤဒီး ပကကွၢ်ကွၢ်န့ၢ်န့ၢ်မၤစၢၤန့ၢ်လၢနတၢ်လိၣ်.

RESHMA DAHAL- NEPALI GRANDMOTHER

ဂုၤလံ, တၢ်ဘျူး

SCENE 400

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ဖြူကလၢလဲက့ၤ ဟဲကံၤ, ဟဲက့ၤဆဉ်ဒီးနနီၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ဖိယိဖိ. မ်နဆဉ်ဒီးတၢ်ဆဉ်ဆူၣ်ဆဉ်ဆူၣ်ဒီးတၢ်ဆဉ်မူလၢအထီတက့ၢ်.

ပမၤဘျူးအံၤတနီၣ်တဘျီဖဲပုၤကူးဘူးဝံၤအဆၢကတီၢ်, ပဝဲခဲလၢၣ်, လၢတၢ်ကံၢ်လိၣ်ပစုလၢကွဲက့ၤကလၢလၢတၢ်ဆဉ်ဆိးလၢမိၢ်ပုၤပုၤဒီးကဆဉ်ဒီးတၢ်ဆဉ် ဆူၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

အိၤန့ၢ်အလီၤပျံၤ, အလီၤကံၢ်ဒီးန့ၢ်.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

တၢ်ဆါဟံၣ်ဖိကိးယၤဒီးတဲဘဉ်ယၤလၢ တၢ်ဒိကွၢ်နီၣ်ခိၣ်အကွၢ်ဂီၤဒွဲဟ်ဖျါဝဲလၢ နဆဉ်ဒီးညဉ်ထူၣ်ကိၣ်လိၣ်လၢနဒၢလီၤပုၤ,ဘဉ်ဆဉ် တဖျါခဲစၢၣ်ဘဉ်ဒီးတ လီၤပျံၤဘဉ်. နတၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၤခဲစၢၣ်စ့ၢ်ကိးခဲစၢၣ်တဆဉ်ဘဉ်. နတူၢ်ဘဉ်ဒဲလဲၣ်.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

ယမ့ၢ်လၢလၢတၢ်တဖျါတနီၣ်တမံၤဘဉ်, ဘဉ်ဆဉ် အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တဲလီၤတၢ်လၢတဖျါခဲစၢၣ်ဘဉ်န့ၢ်, ယဆဉ်ကမ့ၢ်ဒီးယတဘဉ်ယီၢ်တဘဉ်.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ညါလၢတဖျါဘဉ် ဒီးကကွၢ်ဝဲ. အဝဲသ့ၣ်တဲတၢ်လၢကမၤကွၢ်ဝဲ

မိ, ယသ့ၣ်ညါလၢနသ့ၣ်နီၣ်ဘဉ်နတၢ်ဆဉ်မူလၢအမုၢ်အခုၣ်, လီၤဆိဒဉ်တၢ်တချုးဒီးလၢတၢ်ဒူးဘဉ်, လီၤအမုၢ်လၢယတသ့ၣ်ညါအိၤနီၣ်တဘျီ လၢအပဲၤ ဒီးတၢ်ပျီ, စံၣ်လီၤပုၤလီၤ, ဒီးပုၤတဖျါ. ဘဉ်ဆဉ်ယဆဉ်ဖဲအံၤလံ, ဖဲပသ့ၣ်နီၣ်ဒီးတၢ်လၢအပူၤကွဲၣ်တဖျါအသိး, ပဆဉ်ဒီးတၢ်အသိတဖျါလၢအဆိတ လဲပတၢ်ဆဉ်မူလၢအမ့ၢ် လီၤတဖျါ, လုၣ်မ့ၢ်အူ, ခိၣ်ဖျါထၢၣ်,ဒီးတၢ်ဆဉ်လၢအသိတဖျါ. တၢ်မၤကွၢ်ခဲစၢၣ်လၢအမ့ၢ်န့ၢ်အိၣ်စံးစုဒီးတၢ်မၤကွၢ်ဒၢလီၤခဲစၢၣ် သ့ၣ်အတၢ်ပိးတၢ်လီၤပုၤသ့ၣ်တဖျါအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢထံကီၢ်သိတဘဉ်အံၤအပူၤ. ပမ့ၢ်ပုၤတထံတစးဘဉ်ပမ့ၢ်တဆဉ်ဒီးလီၤတဖျါ ဒီးပလီၤကံၢ်ဒိပုၤ သးတစးဘဉ်လၢတဒိသဒၢလီၤအတၢ်ဆဉ်ဆူၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်န့ၢ်မၤဘဉ်အိၤညါအခါဘဉ်လီၤ.

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

မုမုၢ်, ယကဘဉ်မၤအိၤအသိတဘျီကဒီးဒဲလဲၣ်.

Translation

ယမုာ်လၢလၢ ကျဲကအိၣ်ဝဲတဘီလၢအဝဲကဒိၣ်ထီၣ်ဒီးတဘၣ်ဆိကမိၣ်ဒီးကီၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်.

PAW LAH THAW- KAREN MOTHER

အဝဲသ့ၣ်တဲလၢကသံၣ်ဒီးသဒါအိၣ်ဝဲ, ယတယးလၢပကဘၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်လၢအဘၣ်ယးဒီးမုာ်ဝဲအဒိၣ်ထီၣ်အခါ

PAW WAH SAY- KAREN GRANDMOTHER

တဆိကမိၣ်တယးကွၢ်ဒ်န့ၤအသိးလီၤ. စံးဒၣ်ကလိၣ်, ကအိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်ခံၣ်ဘၣ်အံၤအပူၤအါန့ၢ်ဒီးန့ၢ်အိၣ်မူဒီး.

အစီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်တဘၣ်အံၤ... ယဆိကမိၣ်ပံၣ်တၢ်မၣ်တဘၣ်ဘၣ်

SUMMARY POINTS

ပိာ်မုာ်လၢအသးအိၣ် ၂၁ ဒီး ၆၅ နံၣ်အဘၣ်စၢၤ ကြားမၤကွၢ်တၢ်မၤကွၢ်ဘၣ်ယးဒီးဒါလီၢ်ခိၣ်ထိးခဲစၢ် ဒ်အညိၣ်န့ၢ်အသိး

စဲလ်လၢအအိၣ်လၢဒါလီၢ်ခိၣ်ထိးန့ၢ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အိၣ်ဒီးမၤကွၢ်ခဲန့ၢ်စၢ်အိၣ်တအိၣ်လၢဒါလီၢ်ခိၣ်ထိးန့ၢ်လီၤ.တၢ်မုာ်ထံၣ်န့ၢ်စဲလ်ဖိလၢအလီၤဆိတဖၣ် န့ၣ်.တၢ်ယါဘျါအီၤသ့အယိခဲစၢ်တကဲထီၣ်အသးဘၣ်.

တၢ်မၤကွၢ်အလီၢ်ခိၣ်ထိးန့ၢ်ခဲစၢ်စ့ၢ်ကိးယုထံၣ်သ့ၣ်ညါခဲစၢ်လၢအကဲထီၣ်သးသိသိလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ပနီၢ်တမံးဒီးဘၣ်လီၤ.တၢ်မုာ်ထံၣ်န့ၢ်ခဲစၢ်တၢ် ဆါဆိန့ၣ်.တၢ်ယါဘျါအီၤသ့လၢအတလိၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးကါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကွၢ်ဒါလီၢ်ခဲစၢ်န့ၢ်မုာ်တၢ်ယိယိဖိဒီးတံာ်တံာ်ထဲစ့ၤမံးနံးဇိၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤကွၢ်ဘၣ်ဆါဘၣ်ကတီၢ်ကဒုးအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ပိာ်မုာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးအတၢ်ကွၢ်ထွဲအပုၤဟံၣ်ဖိယိဖိန့ၣ်လီၤ.